

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Articvlvs IV. Vtrum esse vbique sit proprium Dei. art. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](#)

Quæst. ix.

vidit rubum ardente dicatum est, *Locus in quo sitas*, A terra sancta est: quia scilicet ibi erat Deus per mystice rei manifestationem. Adeo etiam Deus summis Pontificibus & Concilis vniuersalibus, ne errare possint in definiendis iis, quae vel ad fidem, vel ad mores pertinent.

ARTICVLVS IV.

Vtrum esse ubique sit proprium Dei.

Ego ubique T A esse ubique ut sit totus in omni loco, & totus in qualibet cuiuslibet loci parte, & insuper ut nulla potestia dari possit locus, in quo non sit, ita est proprium Dei, ut nulli alteri rei, etiam vniuerso ipsi possit conuenire. Atque haec sunt quæ D. Thomas in hoc articulo docet.

QVÆSTIO IX.

De Dei immutabilitate.

ARTICVLVS I.

Vtrum Deus sit immutabilis omnino.

Dicitur. *Deo sicut est* *in questione.* **D** I vs Thomas acturus q. sequente de Dei infinitate quadam durationem, nempe de aeternitate, excludit hac quæstionem ab eo imperfectionem mutationis, ex cuius priuatione demonstratur etiam aeternitas. Porro mutatio in hac questione sumitur latissimè, ut comprehendit omne genus mutationis, qua quo modo potentiam passiuam exigeret in eo, quod ita mutaretur, ut D. Thomas hoc loco ad primum explicat, & satis innuit verbum illud tituli huius articuli, *omnino immutabilis*.

Conclusio est. Deum esse omnino immutabilem. Est de fide, ut constat ex illo Malach. 3. *Ego Deus & non mutor.* Iacob. 1. *Apud quem non est transmutatio, neque vicissitudinis obumbratio.* Numerorum 23. *Non est Deus ut homo, ut mutetur, nec ut filius hominis, ut mutetur.* Capite firmiore, de summa Trinitate & fide Catholica ex Concilio Lateranensi 2. *Vnus solus est verus Deus, eternus, immensus, & incommutabilis.*

Rationibus etiæ probatur primò, quoniam quod mutatur est in potentia ad id, ad quod mutatur, admittitur aliquam compositionem, saltem cum eo, ad quod mutatur: sed Deus est actus purus, simplicè que omnino, ut q. 3. demonstratum est: ergo nulla ratione potest mutari. Secundò, Deus est prima causa, & ob eam rationem est ens quod omnino necessare est esse, quodque neque incipere potuit, neque potest definiri, ut q. 2. art. 3. ostendimus, atque de ipsius essentia est sua propria existentia, ut q. 3. art. 4. confirmamus: ergo nec secundum accidentia, nec secundum substantiam, siue ad esse, siue ad non esse, est mutabilis: sum propter infinitatem atque immensitatem sua essentia, ratione cuius, ut est in infinito atque omni spacio imaginario, ut q. præcedente art. 1. disput. 3. demonstratum est, ita mutari nequit secundum locum: tum etiam quoniam cum sit fons & origo totius esse, omnia prehabet in se, siquid est sufficiens, atque nullius eger, & idcirco mutari nequit ad aliquod accidens acquirendum.

Obiicit aliquis. Cum Deus sit in omnibus rebus, ut q. præcedente fuit explicatum, erit in lapide: quando ergo lapis mouetur de loco in locum, Deus saltem per accidens mouebitur ad motum lapidis. Consequentia ex eo probatur, quia quando aliquid

Artic. j.

71

mouetur, omnia quæ in eo sunt mouentur simul, saltem per accidens.

Præterea, quod transit ab otio in operationem, Secundò, mutatur: Deus autem ex tempore creavit mundum, cum ex aeternitate nihil fuisse molitus: ergo mutatus est.

Ad primum consequentia. Ad proportionem dicendum, illud non esse verum de eo,

quod ita est totum in eo, quod mouetur, ut simil etiam sit totum ubique: quare cum Deus propter immensitatem sua essentia ubique sit totus, etiam in loco infinito imaginario, ut superiori questione comprobatum est, efficaciter, ut ad nullum locum possit peruenire lapis, in quo Deus non sit, neque deferrere possit locum, in quo ipse Deus non maneat, & ob id fieri nequit, ut moto lapide, Deus mouetur, etiam per accidens ad illius motum, quamvis lapide perpetuo, quocumque eum moueas, comiteretur. Sic ut enim si primum mobile esset animalium animo indivisiibili, qui totus esset in toto orbe, & totus in qualibet parte, licet orbis moueretur circulariter, ratione suarum partium, qua perpetuo singulae mutantur situm in spacio, animus tamen, neque per accidens quidem moueretur ad motum singularium partium, eò quod semper esset totus in singulis punctis spaci, ac proinde numquam inciperet esse, ubi antea non erat, neque definieret esse in aliquo punto in quo totus non maneret: ita idem maiorem ratione dicendum est de Deo, quando mouetur lapis, aut alia res creata, in qua Deus sit, eò quod Deus totus ubique sit, & totus ubique maneat.

Animaduerte autem, non bene responsum, si quis forte sibi persuaderet, ut aliquid mouetur per accidens ad motum eius, in quo est, oportere, ut illi sit quasi alligatum: Deum autem non esse alligatum lapidi. Forte enim videri posset alicui, quemadmodum non est necesse, ut angelus, qui existens in quādam parte spaci mouet primum mobile, imprimente impulsu successu illius partibus, qua eò pertinet, mouetur ad motum earundem partium, eò quod illis non sit alligatus, sed illis recentibus, ipse perpetuo maneat in eadem parte spaci, ita Deus non moueri ad motum lapidis, eò quod illi non sit alligatus. Hæc, inquam, non esset legitima solutio, nam licet Deus annihilando lapidem posset desinere esse in eo, ex hypothesi tamen quod illum conservaret, necessariò est in eo: quare si Deus non esset in loco, ad quem lapis mouetur, necessariò moueretur ad motum lapidis: sicut Christus, ex suppositione, quod sit in hostia consecrata, necessariò quoad humanitatem, mouetur per accidens ad motum hostie, quando hostia tota mutat locum: secus autem quando non mutando secundum se totam locum, moueretur circulariter.

Ad secundum neganda est maior de transitu per operationem transiunt, qualis est creatio: ignis namque immotus calefacit aquam sibi coniunctam, cum tamen antea eam non calefactet.

Obiicit tamen, fieri nequit, ut emanet de nouo actio ab agente in passum, nisi facta prius mutatione aliqua, vel in agente, vel in passu: reddenda quippe est ratio, quare potius modò, quam antea operetur: neque alia poterit redi, nisi motus, quo vel agens passu, vel passum agentis admotum, aut noua voluntas agentis ad operandum, quæ antea non esset, aut aliquid simile: cum ergo creationem mundi non precedat motus, aut variatio rerum creatarum, quæ ante creationem non erant, sit, ut precedat mutatio, aut variatio in Deo, saltem quoad actum voluntatis.

Ad

Ad secundum.
Deus creatus
ex tempore,
et non mu-
teatur.
Obiectio.